

Η γενική ως προσδιορισμός

Όταν χρησιμοποιούμε τη γενική ως προσδιορισμό ενός ουσιαστικού τότε η γενική αποκτά διάφορες σημασίες.

1. Γενική του κτήτορα ή γενική **κτητική**. Με τη σημασία αυτή η γενική χρησιμοποιείται για να δείξουμε σε ποιον ανήκει κάτι, π.χ.

Ο καλλιτέχνης ζωγράφησε το σώμα και τα πόδια **του αλόγου**.

2. Γενική του δράστη **μια ενέργειας** ή γενική **υποκειμενική**. Με τη σημασία αυτή η γενική χρησιμοποιείται για να φανερώσουμε το υποκείμενο μιας ενέργειας. π.χ.

Η επιστροφή **του Γιάννη** συνοδεύτηκε από γλέντια και χαρές.

Για να βρούμε μια γενική υποκειμενική μετατρέπουμε το ουσιαστικό που προσδιορίζει η γενική (επιστροφή) σε ρήμα. Αν η γενική είναι υποκείμενο, τότε μιλάμε για γενική υποκειμενική ή του δράστη. Δηλαδή:

Η επιστροφή **του Γιάννη** > **Επέστρεψε** ο Γιάννης > Ποιος επέστρεψε; Ο Γιάννης = υποκείμενο

3. Γενική του δέκτη **μιας ενέργειας** ή γενική **αντικειμενική**. Με τη σημασία αυτή η γενική χρησιμοποιείται για να φανερώσουμε το αντικείμενο μιας ενέργειας. π.χ.

Το δυνατό κτύπημα **της πόρτας** από το Γιάννη ενόχλησε τους γείτονες

Για να βρούμε μια γενική αντικειμενική μετατρέπουμε το ουσιαστικό που προσδιορίζει η γενική (κτύπημα) σε ρήμα. Αν η γενική είναι αντικείμενο, τότε μιλάμε για γενική αντικειμενική ή του δέκτη. Δηλαδή:

Το δυνατό κτύπημα **της πόρτας** > Ο Γιάννης **κτύπησε** την πόρτα > Τι κτύπησε; την πόρτα = αντικείμενο.

Παρατήρηση: Πολύ συχνά μπορεί να μην είναι φανερό αν η γενική είναι υποκειμενική ή αντικειμενική. π.χ.
Στο παράδειγμα «Ο Γιάννης επέστρεψε. Έκλεισε την πόρτα με δύναμη και πήγε στο δωμάτιό του. Το δυνατό όμως κλείσιμο **της πόρτας** ενόχλησε τους γείτονες.» μπορούμε να μετατρέψουμε το «κτύπημα» με δύο τρόπους:

α. κλείνει η πόρτα = υποκειμενική.

β. κάποιος κλείνει την πόρτα = αντικειμενική.

Γι' αυτό είναι απαραίτητο να εξετάζουμε τη γενική με τα συμφραζόμενα μέσα στην πρόταση ή στην περίοδο.

4. Γενική του τόπου. Με τη σημασία αυτή η γενική χρησιμοποιείται για να δηλώσουμε τον τόπο στον οποίο γίνεται μια ενέργεια. π.χ.

Στη μάχη του **Μαραθώνα** αρχηγός των Αθηναίων ήταν ο Μιλτιάδης.

5. Γενική του χρόνου. Με τη σημασία αυτή η γενική χρησιμοποιείται για να δηλώσουμε το χρόνο κατά τον οποίο γίνεται μια ενέργεια. π.χ.

Ασχολείται με δουλειές **της νύχτας**

6. Γενική του μέτρου. Με τη σημασία αυτή η γενική χρησιμοποιείται για τη μέτρηση α) του τόπου ή β) του χρόνου. π.χ.

α) Προχώρησε μια απόσταση διακοσίων **μέτρων** και σταμάτησε.

β) Προχώρησε μια απόσταση δύο **ωρών** και σταμάτησε.

7. Γενική της ιδιότητας. Με τη σημασία αυτή η γενική χρησιμοποιείται για να δώσουμε μια ιδιότητα στο ουσιαστικό. π.χ.

Μας κέρασε γλυκό **του κουταλιού**

8. Γενική του σκοπού ή της χρήσης. Με τη σημασία αυτή η γενική χρησιμοποιείται για να δηλώσουμε το σκοπό για τον οποίο χρησιμοποιείται κάτι. π.χ.

Έσπασε το ποτήρι **του νερού**.

